

**בְּהַר
בְּחֻקֵּי**

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 579 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", בנשיאות מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 466 שנה י' העלון מוקדש לע"נ מרת דינה בת שרה ז"ל - ט"ז איר - י"ח איר תש"פ

בְּהַר - תּוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

929 פ' 1829

- א. מצות שביתת הקרקע ממלאכות השדה בשנת השמיטה.
- ב. מצות ספירת השנים עד היובל, ומצוות היובל: שופר, (כמו בתפילת ראש השנה) שחרור עבדים, ושביתת הקרקע.
- ג. מצוה לקנות סחורה אצל יהודי דוקא ולא אצל גוי, ואיסור אונאת ממון.
- ד. השבת השדות לבעליהן ביובל, וברכת ה'.
- ה. דיני מכירת וגאולת שדה אחוזה, בתים, וערי הלויים.
- ו. מצוה להחזיק ביד ישראל - מך, ואיסור ריבית, הלכות עבד עברי ועבד כנעני, וגאולתו של עבד עברי הנמכר לגוי (וברש"י - איסור חילול ה').
- ז. דיני עבד עברי ועבד כנעני, ואיסור להעביד יהודי שלא ברצונו, וגאולתו של עבד עברי הנמכר לגוי.
- ח. איסור השתחוויה לה' על [רצפת] אבנים.
- ט. מצוות שמירת שבת ומורא מקדש.

בשבת זו קוראים שתי פרשיות בהר ובחקתי. פותחת פרשת **בְּחֻקֵּי**: "אם בְּחֻקֵּי תִלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתֵי תִשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם: וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם בְּעֵתָם". היינו, השכר הראשון, הגדול ביותר המובטח על שמירת המצוות, הוא **הגשם**. וכפי שאומר הרמב"ן כי **ירידת הגשמים היא הגדולה שבברכות**. עצירת הגשמים היא אפוא גְזֵרָה קִשָּׁה ביותר, ולכן מצאנו תפילות מיוחדות בצירוף תעניות (תעניות גשמים) כדי להעביר את רוע הגזרה, וחלק ניכר ממסכת תענית מוקדש לכך. גם אל צדיקי הדור פנה הציבור במצב של עצירת גשמים כדי שיבקשו רחמי שמים ויעבירו את רוע הגזרה, בבחינת צדיק גוזר והקב"ה מקיים. מפורסם ביותר הסיפור על חוני המעגל שהוריד גשמים, מובא בגמרא (תענית כג.): "תנו רבנן: מה שלחו בני לשכת הגזית לחוני המעגל, וְתִגְזַר אוֹמֵר וְיָקֵם לָךְ וְעַל דְּרָךְךָ נִגַּח אוֹר' (איוב כב, כח). וְתִגְזַר אוֹמֵר' - אתה גזרת מלמטה, והקדוש ברוך הוא מקיים מאמרך מלמעלה". במסכת תענית מובאים עוד סיפורים על חכמים, שבשעת עצירת גשמים עמדו בתפילה והורידו גשמים, וכך לאורך כל הדורות עמדו גדולי ישראל בתפילה להורדת גשמים וב"ה נושעו בתפילתם, וכתב על כך רבי אברהם סבע זצ"ל, ממגורשי ספרד בספרו **'צרוור המור'** בתחילת פרשת בחקתי: ואמר 'גשמיכם בעתם', ולא אמר ונתתי לכם גשמים, להורות שהגשמים הם שלנו, כאומרו **'לנו המים'** (בראשית כו, כ). וזה היה תפארת עוזנו כשקבלו אותנו האומות, לפי שהיינו יודעים להביא המים בעתם. ובה אומרים 'רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה' (דברים ד, ו), שרואים שליח ציבור מעוטף בטליתו ובהזכירו "ג מדות מוריד הגשמים (בספר 'מנחה בלולה', וירונה ש"ד, כתב: "שהגשמים הם ביד ישראל, שכן עוד היום בא"י כששליח ציבור מתעטף בטליתו ואומר "ג מדות בכוונה שלמה, מוריד גשמים"). ולכן אמר 'גשמיכם' שהם שלכם... והטעם שהם שלנו שאנו קבלנו התורה שנקראת **מים** כדכתיב: "הוי כֹּל צִמָּא לְכוּ לְמִים" (ישעיהו נה). כלומר רבי אברהם סבע מודיענו שהגשמים הם של ישראל, היינו ישראל שולטים על הגשם. שליטה זו מביאה לקידוש שם שמים לעיני אומות העולם, ולכן דייקה התורה וכתבה "גְּשִׁמֵיכֶם". והנה על פסוק התוכחה (שם יט): "וְשִׁבְרָתִי אֵת גְּאוֹן עֲזָכֶם וְנָתַתִּי אֵת שְׁמֵיכֶם כַּפְּרָזָל", כותב ר' אברהם סבע: כי כבר כתבת כי גאונו ותפארתו ועוזנו ביד שובנו, היות לנו כח להוריד הגשמים בעתם בכל תפלתנו. ודבר מפורסם הוא, כי על זה התנאי קבלו אותנו בארץ העמים כשגלינו מארצנו. וכבר קרה כזה כי בזמן עצירה, השליכו את היהודים כולם מחוץ לעיר וסגרו השערים בעדם עד שיביאו המים. ודרש הרב חסדאי קרשקש זצ"ל, וכה אמר בתחילת דבריו, לנו המים. והש"ת פקד את עמו ונתן להם מים. ואח"כ בעונותינו היינו צועקים וצווחים בערבוביא, ולית מאן דישגח בן (ואין מי שישגיח בנו) לפי שנתקיים בנו ובהם בעונותינו ושבירתו את גאון עוזכם, כי זהו עוזנו ותפארתנו **להוריד גשמים בעתם בתפילתנו**.

בְּחֻקֵּי - תּוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. אם בחקתי תלכו - והשכר על כך (כו, ג-ג).
- ב. אם בחקתי תמאסו - שבע דרגות בחטאים, ועל כך רח"ל - שבע דרגות עונש, ובכל דרגה שבעה עונשים (כו, יד-מו).
- ג. הלכות המקדיש עצמו ואומר: עלי לתת ערכי למקדש.
- ד. דיני המקדיש והממיר בהמת קדשים בבהמה אחרת.
- ה. דיני פדיון הקדש: בית, שדה שירש, ושקנה (כו, ט-ל).
- ו. הלכות בכור שור ושה, והקדש בהמה טמאה למקדש.
- ז. הלכות פדיון מעשר שני מהתבואה, ומעשר בקר וצאן.

"גְּאֻלָּה תְּהִיָּה לוֹ אַחַד מֵאַחֵינוּ יִגְאָלְנוּ" (כה, מח)

גאון וקדוש היה רבי איצ'לה ציוני, רבה של העיירה רז'יצה ברוסיה, "הריזיצר רב". סיפר נכדו, רבי יצחק זילבר זצ"ל: באחד הימים הגיעה לביקור בביתנו אמה של השכנה שלנו, גב' גורביץ, תוך כדי שיחה יצא לי לציין כי מוצאו של אבי מרז'יצה. "מרז'יצה? מקום מושבו של רבי איצ'לה"? שאלה כשהיא נרגשת במיוחד "הרי הוא הציל את אמי"! אמרה. באותן שנים לא היו ברזים בבתים, והנשים היו צועדות עמוסות כבסים אל הנהר. היה זה בבוקרו של יום אביבי. אמי, בדרכה אל הנהר, עברה ליד בית הכנסת. למרבה הפתעתה, השמש יצא החוצה וקרא לעברה: "רבי איצ'לה מבקש שתמתיני"! היא התפלאה, אך חיכתה כרבע שעה. לבסוף יצא השמש, נפנף אליה בידו ואמר: "את יכולה ללכת". תמיהתה גברה, עתה לא הבינה כלל לשם מה עיכבוה... כאשר הגיעה אל הנהר, לא האמינה למראה עיניה: הסכר שבו עמדו הנשים לשטוף את הכביסה - נעלם! הנהר בזרמתו בעוצמה שטף ומוטט את הסכר, בזמן בו המתינה ע"פ הוראת רבי איצ'לה. רעדה אחזה אותה, רק לחשוב מה יכול היה לקרות, חלילה, אילו היתה עומדת שם בעת השיטפון!

רבי יוסף יעבץ זצ"ל (מחכמי גירוש ספרד) כתב (אור החיים, פ"ב, לולבין תר"ע, דף מח-): והרב בן חסדאי זצ"ל אשר גבה בשכלו על כל הפילוסופים אשר בזמנו, אפילו חכמי אדום וישמעאל, וכל שכן חכמי ישראל, וגדול לאלוקיו כי קרא אל ה' וענהו במקהלות רבבות עמים רבים ונתקדש ה' על ידו, ע"כ. אמנם 'מפתח הגשמים' הוא ביד הקב"ה (תענית ב), יחד עם זאת רואים את גודל קידוש ה' שנעשה לאורך הדורות בכוח תפילתם של גדולי ישראל להורדת גשמים.

מאת פ' 1829

"והחזקת בו" (כא, א) – בכל זמן ובכל עת...

היה זה ביום שישי י"ח בטבת תשנ"ח. רבי מרדכי לוי זצ"ל - בנו בכורו של הרבי מטאהש זיע"א, נערך כמידי יום לתפילת שחרית בשעת בוקר מוקדמת. הוא התעטף בטלית והתעטר בתפילין, ועם התחלת התפילה - חווה התקף לב קשה, וקרט על מקומו ללא דופק ונשימה, לתדהמת סובביו... כוחות ההצלה חשו למקום, אך לא נותר להם מה לעשות. ולדאבון לב רבי מרדכי השיב את נשמתו לבוואה במיתת נשיקה.

בתוך רגע קט נפטר, ואיננו כי לקח אותו אלוקים. עסקני הקהילה וגבאי הרבי החלו בהכנות קדחתניות להלוויה, מנסים לארגן בזמן הקצר שנותר עד כניסת השבת - הלוויה מכובדת כראוי לכבודו של הנפטר הדגול.

הבשורה על הפטירה הפתאומית וההלוויה הצפויה, הכתה את כל שדרות הציבור בקנדה, בארה"ב וגם בארץ, כרעם ביום בהיר. הרב היה בסך הכל בשנות החמישים לחייו, בשיא פריחתו, והכל צפו לו גדולות ונצורות, ולפתע, אסון כה קשה וכואב! בשעה היעודה להלוויה, התקבצו בחצר בית המדרש הגדול בקרית טאהש שבקנדה המוני יהודים, שבאו לחלוק כבוד אחרון לנפטר החשוב. בעיניים דומעות הביטו במיטת המנוח, כשמכל עבר נשמעים קולות בכי ונהי על סילוקו של צדיק. הכל המתינו לאביו הגדול - הרבי מטאהש זיע"א, שיבוא להשתתף בהלוויית בנו בכורו.

השעה היעודה לצאת ההלוויה חלפה עברה, אך דמותו של הרבי אינה נראית בפתח הדלת. המשתתפים הוסיפו להמתין בסבלנות, מהם שמדברים בגדלותו של המנוח ומהם שמבכים בדמעות שליש את לכתו.

חצי שעה נוספת חולפת, והרבי אינו מגיע... היו שאמרו כי הרבי מצדיק עליו את הדין באהבה, אחרים אמרו כי העיכוב נובע מטעמים טכניים. הכל הסכימו כי ישנה סיבה לעיכוב הממושך. בשלב מסויים, נכנסו בני המשפחה לחדרו של הרבי, מבקשים לברר את הסיבה לעיכוב.

להפתעתם, מצאו את הרבי משוחח בטלפון, ומבין שברי המשפטים הבינו כי מדובר באשה קשת יום ששלום ביתה התערער, המספרת באוזני הרבי את סאת יגונה... האשה כלל לא ידעה כי הרבי עמו היא מדברת, נמצא באחד הרגעים הקשים בחייו - בין פטירת בנו להלווייתו.

הרבי האזין לה בקשב, לא זירז אותה ולא מיהר את דבריה. האשה סיפרה פרק אחר פרק איך החלו נישואיה באושר, איך נולד הילד הראשון, כיצד מערכת היחסים הלכה והתערערה, ועד שהגיעה למסקנה כי חיי המשפחה שלה עלו על שרטון. והרבי? הרבי מקשיב, שומע, תומך, מייעץ, מאזין ונאנח.

הוא לא אומר אף מילה על ההלוויה הממתינה בחוץ, לא חושף את תחושותיו לנוכח האסון הנורא שארע במעונו רק הבוקר. בכל כוחו הוא מרוכז בתמיכה בה, בדברי עידוד וחיזוק, בייעוץ נבון ובהשתתפות כנה... ממשיך להאזין לה בסבלנות אין קץ, מוסיף להעתיר עליה טללי נוחם וברכות חמות, מעודד אותה ומייעץ לה כדת מה לעשות, למענה ולמען משפחתה, כאילו שעת קבלת קהל שגרתית היא זו...

רק כשהאשה רגועה ומפוייסת, וכשהרבי חש כי התחזקה וקיבלה כוחות חדשים - בירך אותה הרבי, והניח לאבל ולכאב האישי האצור בתוכו מזה שעה ארוכה, לפרוץ החוצה בהלוויה נסערת ורוויית דמעות...

לכולנו יש ימים עמוסים, ימים רוויי עשייה, ימים שאין בהם רגע דל. הבה נראה לנגד עינינו דמותו של הרבי מטאהש זיע"א, שברגע הקשה בחייו העמיד את מלוא תשומת לבו וזמנו לטובת אשה הנתונה בצער, דקות לפני מעמד ההלוויה לבנו מחמדו, לבו כאב ודאב בסאת צרותיה של אשה מישראל. זה כל מה שנדרש מאיתנו, וזו התרומה הגדולה ביותר למען זולתנו. הבה נקשיב, נתחבר, נשתתף עם הזולת, נקדיש את תשומת הלב הדרושה כדי להיות כתובת לפרוק את מועקות הלב, הבה נתמסר לחזק לב נשבר, כי ברגעים הקשים ביותר - זו המתנה שלנו: "והחזקת בו"!

[פניני פרשת השבוע]

"ולא תונו איש את עמיתו" (כה, יז)

תנו רבנן: "ולא תונו איש את עמיתו" (ויקרא כה, יז) - באונאת דברים הפתוב מדבר אתה אומר באונאת דברים או אינו אלא באונאת ממון כשהוא אומר (שם): "וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו" - הרי אונאת ממון אמור הא מה אני מקיים "לא תונו איש את עמיתו" - באונאת דברים. הא כיצד אם היה בעל תשובה לא יאמר לו זכור מעשיך הראשונים.

אם היה בן גרים לא יאמר לו זכור מעשה אבותיך. אם היה גר ובא ללמוד תורה לא יאמר לו פה שאכל גבלות וטרפות שקצים ורמשים בא ללמוד תורה שנאמרה מפי הגבורה.

אם היו יסורין באין עליו. אם היו חלאים באין עליו. או שהיה מקבץ את בניו. אל יאמר לו כדרך שאמרו לו חבריו לאיוב (איוב ד, ו-ז): "הלא יראתך כסלתך תקותך ותם דרכיך; זכר נא מי הוא נקי אבד ואיפה ישרים נכחדו".

אם היו חמרים מבקשים תבואה ממנו לא יאמר להם לכו אצל פלוני שהוא מוכר תבואה ויודע בו שלא מכר מעולם. רבי יהודה אומר אף לא יתלה עיניו על המקח בשעה שאין לו דמים שהרי הדבר מסור ללב וכל דבר המסור ללב נאמר בו (שם) "ויראת מאלקיך".

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי גדול אונאת דברים מאונאת ממון שזה נאמר בו "ויראת מאלקיך" וזה לא נאמר בו ויראת מאלקיך. ורבי אלעזר אומר זה בגופו וזה במקומו. רבי שמואל בר נחמני אומר זה נתן להשבון וזה לא נתן להשבון. [ע"פ מסכת בבא מציעא נח:]

"ולא תונו איש את עמיתו" (כה, יז)

באונאת דברים הכתוב מדבר. שאילו באונאת ממון, כבר נאמר "וכי תמכרו... אל תונו". אומרת המשנה (ב"מ נ"ח): כשם שיש אונאה במקח וממכר, כך יש אונאה בדברים. והרמב"ם (סה"מ ל"ח ר"א) כתב: לא יאמר אדם לחברו דברים שיכעיסוהו ויבהילוהו ולא יוכל לעמוד מפני שיתבייש מהם. וכן אל יאמר: בכמה חפץ זה, והוא אינו רוצה לקנות. נשאלה שאלה בדבר חכמה, אל יאמר למי שאינו יודע אותה חכמה: מה תשיב בדבר, או מה דעתך בדבר זה.

וכן לא יכנה שם לחברו, אף שהוא רגיל בכינוי זה, אם כוונתו לביישו - אסור.

"ולא תונו איש את עמיתו" (כה, יז)

המצער את חברו עובר על "ולא תונו", והגמרא (חגיגה ה') מספרת על ר' יוחנן כשהיה מגיע לפסוק הזה היה בוכה, ואמר: "כי את כל מעשה האלוקים יביא במשפט על כל נעלם". מאי על כל נעלם, אמר רב: זה ההורג כינה בפני חברו ונמאס בה, ושמואל אומר, זה הרק בפני חברו ונמאס. ועל כן יזהר אדם שלא יעשה דבר שחברו ייגעל מזה.

"ולא תונו" - ה"חינוך" כתב (מצוה של"ח): ש"לא תונו" נאמר גם על ילד קטן. ובקטן יזהר ביותר, כי אינו יכול למחול. וצ"ע מהשו"ע (ח"מ ס' רכ"ח ס"א ברמ"א) שאין מצווים על אונאת דברים רק ליראי ה', שכתוב "לא תונו איש את עמיתו", וכתוב בגמרא (בבא מציעא נ"ט): "עם שאתך בתורה ובמצוות", וקטן לא הוי בר תורה ומצוות.

עוד יש לעיין מהגמרא (סוכה מ"ו): לא יאמר אדם לקטן שיתן לו משהו - ולא יביא לו. כי ילמד לשקר. ולפי דברי החינוך מהד"ן אסור, דהוי אונאת דברים.

"וְאִם בַּחֲקָתִי תִמְאָסוּ...": "וְהִלַּכְתִּי עִמָּכֶם בַּחֲמַת קָרִי וְיִסַּרְתִּי אֶתְכֶם"... : "וְהִשְׁמוּתִי אֶת מְקַדְשֵׁיכֶם..." (כו, טו; כח; לא)

"וְהִשְׁמַתִּי אֶת מְקַדְשֵׁיכֶם" - לְרַבּוֹת אֶת בְּתֵי כְּנִסְיֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת (מדרש ילקוט שמעוני רמז תרעה).

עם כיבוש העיר פיטרקוב במלחמת העולם השנייה בידי הצבא הגרמני, ציוו הגרמנים על ראשי הקהילה לפנות את כל הריהוט מבית הכנסת הגדול בעיר. הם עמדו לשכן בו אלפי חיילים פולנים שבויים.

בחשכת ליל, בהכוונת רב העיר, הגאון רבי משה חיים לאו, חדרו לבית הכנסת, במסירות נפש מספר בחורים. הוציאו את ספרי התורה והעבירו לבית הקברות. לאחר זמן טמנו את ספרי התורה באוהלי הצדיקים הנודעים הקבורים שם. בלילה שלפני יום הכיפורים, גנבו פולנים קרשים שהיו מונחים בערמות ליד בית הכנסת הגדול. הקורות הללו נועדו להקמת בתי כסא לחיילים הפולנים שהיו כלואים בבית הכנסת.

מפקד הס.ס. פוצלו (כך היה שמו) הבהיל ללשכתו את הרב לאו, באומרו כי היהודים הם אלה שלקחו את הקרשים, ברצונם למנוע את חילול המקום הקדוש להם על ידי בניית בתי כסא. הודיע לו המפקד - למען ישמעו ויראו - 'עצרנו עשרה מנכבדי היהודים, כדי להעלותם למחרת, ערב יום כיפור על הגרדום!' אחרי התמקחות ממושכת הצליח הרב להמיר את גזירת התליה, בהתחייבו לספק לגרמנים סכום ענק של רבע מליון זהובים.

בשעות הצהריים של ערב יום כיפור אירגן הרב לאו מגבית "כופר נפש" בכל המניינים שהתאספו בבתי הפרטיים. כל ראש משפחה חויב לשלם עשרה זהובים, ועל כל נפש במשפחה עוד זהוב אחד. דא עקא שחסרו מאה ושמונים אלף זהובים!!!

כדי להשלים סכום זה, הרב לאו לקח מביתו את קופסת התכשיטים, שעברה מדור לדור במשפחה. הוא הוריק אותה על שולחנו של המפקד. עיני הנאצים הסתנוורו לנגד ברק היהלומים והזהב, והם לא ספרו את שאר הכסף שדרשו כפדיון... ועשרת היהודים שוחררו לביתם.

[ע"פ "הדרך לקידוש השם"]

זכור

המשלוח האחרון של יהודי פיטרקוב לטרבלינקה יצא ביום רביעי י' במרחשון תש"ג.

רבם, רבי משה חיים הי"ד לאו הלך בדרכו האחרונה כפי שחלם כל ימיו. בנסיעה הלהיב את נוסעי הקרון בדרשתו על קידוש ה' וכולם פרצו בשירת "כי בשמחה תצאו".

הרב דרש את מאמרו של רבי עקיבא בגמרא (מסכת נידה סא:): "כל ימי הייתי מצטער מתי יבוא לידי ואקיימנו, ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו!" תבע מהם ללכת אל סופם כיהודים ההולכים לקדש את ה', כי כל יהודי הנהרג באשר הוא יהודי קדוש הינו!

הוסיף ואמר: "מוטב מוות שיש בו חיים מחיי השעה הזו שהמוות מרחף עליהם!"

[עדותו של מ. וולרייך שקפץ מן הרכבת - ארכיון "יד ושם", שם]

"אם בחקתי תלכו... ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו" (כו, ג-ד)

וברש"י: 'אם בחוקותי תלכו' - שתהיו עמלים בתורה... 'ועץ השדה' - הן אילני סרק, ועתידין לעשות פירות.

ביאור העניין נראה כך: אמרו חז"ל (סנהדרין צט:): אמר רבי אלעזר כל אדם לעמל נברא, שנאמר (איוב ה): "כי אדם לעמל יולד", איני יודע אם לעמל פה נברא אם לעמל מלאכה נברא, כשהוא אומר 'כי אכף עליו פיהו' הוא אומר לעמל פה נברא. ועדיין איני יודע אם לעמל תורה אם לעמל שיחה, כשהוא אומר (יהושע א): 'לא ימוש ספר התורה הזה מפיק' הוא אומר לעמל תורה נברא. והיינו כל הגופין לעמל נברא, אשרי הזוכה שעמלו בתורה". מבואר, שזוהי גזירת הבורא הפרושה על כל החיים, שיהיה אדם עמל במשך כל ימיו, ואין מי שיכול להיפטר ממנה. אמנם בידו של כל אדם לבחור לעצמו באיזה סוג עמל יבלה את ימיו - **אפשרות אחת: עמל מלאכה**, לעבוד קשה לפרנסתו. **אפשרות שנייה: עמל שיחה**, היינו בלבות ימיו בשיחה בטלה, בענייני פוליטיקה וכל מיני סכסוכים בין חבריו, לשון הרע ורכילות, וממילא יש לו עמל רב, לתרץ עצמו בכל מיני מקרים ולהעמיד דבריו, ולחפש תמיד 'סחורה' חדשה, מה ההוא דיבר ומה ההוא עשה, וכדכתיב (ישעיה נז, ט): **"וְהִרְשָׁעִים פִּיָּם נִגְרַשׁ כִּי הִשְׁקִט לֹא יוֹכַל וַיִּגְרְשׁוּ מִיָּמָיו רָפֵשׁ וְטִיט".** **ואפשרות שלישית:** להקדיש את חייו לעמל תורה. אבל פטור בלא כלום, שיהיו לו חיים שקטים וקלים - זה לא יתכן. ואמנם סוג אחד של עמל פוטר את השני, מי שעמל בזו אינו עמל בזו, וכאן נשאלת השאלה, בשלמא העמל לפרנסתו - נוח, שיש לו פרנסה בחייו, וכמו כן מי שהקדיש חייו לעמל שיחה, נוח שמתפרנס בלי לעבוד, מגניבות וגזילות וכדומה, אבל העמל בתורה, מהיכן ירק זה חי? על כך רומזת התורה: **"אם בחוקותי תלכו... ועץ השדה יתן פריו"**, היינו שמי שבחר בעמל התורה, ימצא פרנסתו אפילו מאילן סרק, גם מדבר קל שאין הדרך להתפרנס ממנו, משם כבר ימצא ברכה ופרנסה, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות לב.) על חסידים הראשונים, ש"מתוך שחסידים הם תורתם ומלאכתן מתברכת" (תפארת שמשון). ויעיד על כך הסיפור הבא: הרב אברהם ישעיהו גריינמן סיפר על אברך אחד, מתמיד גדול, שישב ולמד שלושה סדרים ביום וחי מקצבת כולל. הוא זוגתו השתדלו לצמצם בהוצאות ולחיות בצניעות, אולם למרות הכל נגמר כל חודש בגירעון, ולאחר תקופה חובם הצטבר ל- 8500 ₪. אשתו היתה לחוצה. מה יהיה? מאיפה ימצא פתאום סכום כזה לכיסוי החובות? היא דחקה בו למצא איזשהו מקור הכנסה. לפחות על חשבון סדר ג' ינסה לעשות משהו.

אי אפשר להמשיך כך. אלא, שהוא התקשה לוותר על סדר ג' שלו. כל כך לא רצה להפסיק ללמוד. "ומה נעשה"? הקשתה היא - "את החוב מוכרחים לפרוע", הצדק איתך. בשביל החוב אני מקבל על עצמי להאריך את סדר ג' שלי בכל יום בחצי שעה. במקום לסיים 22:30, אשאר עד 23:00. זאת תהיה הקבלה שלי על החוב הזה". באותו ערב ניגש אליו אחד מן האברכים והודיע לו שהוא חייב לו כסף. "אתה חייב לי? לא ידעתי שמישהו בעולם חייב לי כסף"... זמנם היה יקר מכדי לבזבז אותו על שיחות חולין, ובירור העניין נדחה לסוף הלימוד. ב- 23:00 ניגש אליו האברך. הוא סיפר כי לפני ג' חדשים חיפש דירה ושמע ממנו על דירה העומדת למכירה. הוא ואשתו הלכו לראותה והיא נשאה חן בעיניהם, אלא שהצדדים לא השתוו ביניהם על המחיר ולכן ירד העניין מן הפרק. אתמול בערב הנושא עלה שוב, אמר האברך, והגענו לעמק השווה. סגרנו מחיר של 850,000 ₪. זכרתי אותך. הלכתי לשאול רב אם עלי לשלם לך דמי תיווך, למרות שזה לא המקצוע שלך. הוא פסק שודאי עלי לשלם. מגיע לך ממני אחוז אחד, כלומר 8,500 ₪. עוד באותו יום הוא שב הביתה כשבכיסו כל סכום החוב...

[ע"פ "ומתוק האור" מעמד הר סיני עמ' תקסג]

כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו (גיטין יט.)

אחד מתלמידי רבי שמעון בר יוחאי ושרו רבי יצחק, יצא בבוקר מביתו בדרכו לבית הכנסת, ונתקל באיש עני שהיה לו רק מטבע בן חצי מעה. פתח העני בדברי תחנונים: "אנא, רחם נא על חיי ועל נפשות ילדי המסכנים! ענה לו רבי יצחק בקול רחמני, והלא מצבי הוא בדיוק כמצבך, ואין בידי דבר חוץ ממטבע עלובה של מחצית המעה, גם זה טוב בשבילי, השיב העני האומלל, בידי חצי מעה, ואם תתן לי את המטבע שבידך, תהיה לי מעה שלמה, ואוכל לקנות בה ככר לחם, אשר תשביע את רעבונם של ילדי המסכנים. הסכים רבי יצחק ונתן לו את המטבע שלו בשמחה. העני מיהר לביתו כדי להחיות את נפשותיהן הרעבות של בני משפחתו, ואלו רבי יצחק המשיך בדרכו לבית הכנסת. בלילה, ישן רבי יצחק על מיטתו - והנה חלום. בחלומו הוא עומד על שפת הים, כשלפתע מתנפלים עליו שונאים. ועומדים להשליכו לתוך מעמקי הים! והנה הוא מבחין ברבו, רבי שמעון בר יוחאי, המושיט ידיו להצילו, אך המרחק ביניהם רב מדי, וקצרה ידו של רבי שמעון מלהושיע, והוא אינו מצליח להצילו, עוד רגע והוא טובע. בעוד הוא מפרפר בין חיים למות, הוא חש ביד המוציאה אותו מן המים. התבונן רבי יצחק לראות מי הוא המציל אותו, והנה זה העני אשר פגש בבוקר, שמיהר עתה לעזרתו, הצילו ממעמקי הים, ומסר אותו לידי רבו רבי שמעון. התעורר רבי יצחק משנתו, ולבו הלם בקרבו מאימת החלום. אט-אט הוא נרגע מחלומו המבעית, והתעמק להבין את פשרו. פתאום הובהר לו, כי מן השמים גילו לו שעמד בסכנה גדולה וגזרה איומה ריחפה עליו, ורק בזכות מחצית המעה, בכוחה של מטבע קטנה זו, אשר בה החיה נפשות רעבות ניצל מגזרה כה קשה, ורבו רבי שמעון יכול היה לבקש עליו זכות. [עפ"י זהר פרשת בשלח]

ל"ג בעומר - יום הילולא של רבי שמעון בר יוחאי

"נחמד מאוד למעלה" - בזוהר (פ' פנחס דף רמ"א) מסופר שפעם רשב"י היה הולך לטבריה ופגש אותו אליהו הנביא, א"ל אליהו לרשב"י: שלום עליך אדוני. א"ל רשב"י: במה עוסק עכשיו הקב"ה בישיבה שברקיע? א"ל אליהו הנביא: בסוד הקרבנות הוא עוסק, והקב"ה אומר שם חידושי תורה משמך בעניין הקרבנות, אשריך שזכית לכך, ובאתי להקדים לך שלום. ואולם ביקש אליהו הנביא לשאול מרשב"י שאלה שנסתפקו בה במתיבתא דרקיעא (בישיבה של מעלה), שהרי בעולם הבא אין בו אכילה ושתייה, והרי כתוב (שיר השירים ה, א): "באתי לגני אֶחְתִּי כְּלָה אֶרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׁמִי אֶכְלֶתִי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי". וקשה, מי שאין בו אכילה ושתייה, איך הוא אומר "אֶכְלֶתִי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי שְׁתִּיתִי יַיִן עִם חֶלְבִי"? ענה רשב"י לאליהו הנביא: ומה הקב"ה השיב לשואלים? א"ל אליהו לרשב"י: הקב"ה אמר לבני הישיבה של הרקיע: הנה רשב"י הוא יאמר תשובה על שאלתכם, ולכן אמר אליהו לרשב"י: באתי לשאול ממך (וזהו שייסד רבנו 'הבן איש חי' צוק"ל בפיט לכבוד רשב"י "נחמד מאוד למעלה"). השיב רשב"י: כמה חביבות חיבב הקב"ה את כנסת ישראל, ומרוב אהבה שאהב אותה שינה את מעשיו ממה שדרכו לעשות, כי אע"פ שאין דרכו באכילה ושתייה, בשביל אהבת עם ישראל הוא אוכל ושותה. ורשב"י הביא דוגמא נוספת מיעקב אבינו, שנאמר (בראשית כח, יא): "ויקח מאבני המקום", שיעקב אבינו פָּתַח שְׂבָא אֶל הַכְּלָה, אע"פ שאין דרכו לשכב אלא בכרים וכסתות (שהם נשמות י"ב שבטי י-ה), והכלה נתנה לו אבנים לשכב עליהן, את הכל יקבל ברצון אע"פ שאין דרכו בכך. וא"כ מסכם רשב"י גם בעניין "אכלתי יערי עם דבשי", אע"פ שאין דרכו בכך, עכ"פ בשביל אהבת הכלה כשירוד אצלה מסייע לה ועושה רצונה. וכמו שאכן מצינו במלאכים ששלח הקב"ה לאברהם אבינו, ובשביל אברהם אבינו אכלו ושתו כשירדו אצלו. א"ל אליהו הנביא לרשב"י: באמת הקב"ה רצה לומר חידוש זה לבני מתיבתא דרקיעא, ואולם העדיף שאתה תקשט בזה החידוש את השכינה, ותוכל השכינה להתפאר לפני הקב"ה ולומר: ראה בן שילדתי וגדלתי שחידש חידוש זה וקישט אותי בקישוטים אלו.

ומסיים אליהו הנביא ואומר לרשב"י: **אשרי חלקך בעולם שקונך משתבח בך למעלה, ועליך נאמר (שמואל ב: כג, ג): "צדיק מושל יראת אלוקים".**

"הוחבא בתוך מערה"

מדוע רבי שמעון לא סיפר לאשתו היכן הוא מתחבא, הרי בינה יתירה בנשים ולא תספר? כתוב בגמרא (שבת ל"ג:) שרשב"י ובנו התחבאו בבית הכנסת, ובכל יום היתה אשתו מביאה להם לחם ומים, ומשהתחזקה הגזירה, אמר רבי שמעון לבנו: נשים דעתן קלה עליהן, אולי יצערו אותה עד שתגלה היכן אננו. הבה נתחבא במערה שהיא לא תדע.

יום סליחה ומחילה

בספרים הקדושים נכתב שהרי אמר רשב"י "יכול אני לפטור כל העולם מן הדין" (סוכה מה:), ומדי שנה ביום ההילולא שלו אומר כן בשמים ובזכותו מתכפרים כל ישראל והוא יום סליחה ומחילה.

חזק חזק ונתחזק

**בברכת התורה
רוץ ברינה**

"לְאֶדָם מַעֲרֹכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי : יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה נפתלי בן רוזה : סמי בן שמחה : גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה סלמן בן חבו דוד : יעקב בן סאלם : חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם : שלמה בן זוהרה אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיא : סמי בן חנה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה : ישראל מאיר בן עטרה מינה בת מרדכי שמואל : יפה נדרה בת נעימה : רוזה בת שמשון מרים בת עויה : נוראני בת מרים ורבי : כתון בת חביבה : האובה (דייז) בת טובה שמחה בת סרח : חיה בת יוסף : רחל בת חנה : חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה
זיווג הטוב - זוהבה בת אטו : ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)
רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: הדס-הודיה בת פאולה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כסאנה שליט"א אברהם בן חנה : יעקב ישראל בן גלית אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה דוד בן שמחה : מנחם בן עליזה: איתן חיים בן שלומית פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה : גלית בת רות מרים קרן בת רבקה : אילה לאה בת ציפורה שרה בת רבקה: שרה תהילה בת חנה אברהם בן אנט : פיבי בת חביבה בן חמו אריאל בן אביגיל : נורית בת רחל רחל בת נטרה : רות בת לינה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה : ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה : שירה בת שושנה מיטל בת לולו : ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל יובל בן שלומית רחל בת חיה עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - **050-3828752**

או במייל: **Ronbarina@gmail.com**

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102